

Europejska Agencja Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy

Sprawozdanie roczne 2012 Streszczenie

Europejska Agencja
Bezpieczeństwa
i Zdrowia w Pracy

***Europe Direct to serwis, który pomoże Państwu
znaleźć odpowiedzi na pytania dotyczące Unii Europejskiej.***

**Numer bezpłatnej infolinii (*):
00 800 6 7 8 9 10 11**

(*) Informacje są udzielane nieodpłatnie, większość połączeń również jest bezpłatna (niektórzy operatorzy, hotele lub telefony publiczne mogą naliczać opłaty).

Więcej informacji o Unii Europejskiej można znaleźć w portalu Europa (<http://europa.eu>).

Luksemburg: Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2013

ISBN: 978-92-9240-059-0

ISSN: 1977-2572

doi: 10.2802/54381

© Europejska Agencja Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy, 2013
Powielanie materiałów dozwolone pod warunkiem podania źródła.

W kontekście trudnej sytuacji gospodarczej oraz faktu, że wiele organizacji zaczyna odczuwać skutki cięć wydatków publicznych, Europejska Agencja Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy (EU-OSHA) kontynuuje działania promujące znaczenie wysokiego poziomu bezpieczeństwa i higieny pracy (BHP) dla przedsiębiorstw, niezależnie od ich wielkości i branży, w której działają. Agencja postanowiła również wybiec myślami w przyszłość i rozpoczęła opracowywanie wieloletniego planu strategicznego wskazującego, jakie działania będzie podejmowała w przyszłości.

1 Gromadzenie i analizowanie informacji

Europejskie Obserwatorium Ryzyka

W 2012 r. zakończono wdrażanie pierwszego z ważnych projektów o charakterze prognozującym, poświęconego zagrożeniom związanym z szybkim rozwojem sektora zielonych miejsc pracy. Celem projektu jest stymulowanie debaty i wyraźne przedstawienie konsekwencji działań podejmowanych przez decydentów. W ramach projektu opracowano scenariusze możliwego rozwoju sytuacji inicjujących określone zmiany technologiczne lub społeczne.

[Raport](#) końcowy oraz jego obszerne [streszczenie](#) pt. „Zielone miejsca pracy a kwestie związane z bezpieczeństwem i higieną pracy. Prognoza dotycząca nowych i pojawiających się zagrożeń związanych z nowymi technologiami do 2020 r.” zostaną opublikowane w 2013 r.

Kolejnym ważnym projektem realizowanym przez EU-OSHA było [„Europejskie badanie na temat nowych i pojawiających się zagrożeń w przedsiębiorstwach” \(ESENER\)](#). Dzięki niemu po raz pierwszy udało się uzyskać aktualny obraz sytuacji w zakresie zarządzania niektórymi zagrożeniami w miejscach pracy w Europie, w szczególności zagrożeniami psychospołecznymi, takimi jak stres, przemoc i nękanie.

Działania prowadzone obecnie w tym zakresie koncentrują się na przeprowadzaniu wtórnej analizy danych zgromadzonych w ramach badania. Rezultatem analizy było opublikowanie w 2012 r. następujących raportów i ich [streszczeń](#): „Management of occupational safety and health: An Analysis of the findings of the European Survey of Enterprises on New and Emerging Risks (ESENER)”, “Worker representation and consultation on health and safety: An analysis of the findings of the European Survey of Enterprises on New and Emerging Risks”, “Management of psychosocial risks at work: An analysis of the findings of the European Survey of Enterprises on New and Emerging Risks (ESENER)”, “Drivers and barriers for psychosocial risk management: An analysis of the findings of the European Survey of Enterprises on New and Emerging Risks (ESENER)”.

Zatwierdzony został plan przeprowadzenia drugiego badania ESENER, a zakres badania poszerzono o inne państwa i mniejsze organizacje oraz o sektor rolnictwa.

Dzięki wdrażaniu innego z projektów EU-OSHA opracowano raport pt. „[Risk perception and risk communication with regard to nanomaterials in the workplace](#)”, dotyczący ryzyka związanego z nanomateriałami w miejscu pracy, w którym zwrócono uwagę na luki w sposobie postrzegania potencjalnych zagrożeń związanych z przetwarzaniem nanomateriałów.

Kontynuowano również przygotowania do próbnego uruchomienia w 2013 r. portalu OSHwiki, umożliwiającego publikowanie artykułów poświęconych kluczowym kwestiom z zakresu bezpieczeństwa pracy, uwzględnionym w programie pracy Agencji.

Informacje o środowisku pracy

W ciągu roku opublikowano szereg [praktycznych przewodników i broszur informacyjnych](#) wspierających [kampanię „Zdrowe i bezpieczne miejsce pracy 2012-13”](#) zatytułowaną „Partnerstwo dla prewencji”. Wspomniane materiały obejmują dwie publikacje opracowane we współpracy z Europejską Konfederacją Związków Zawodowych (ETUC) oraz BusinessEurope, poświęcone [udziałowi pracowników](#) i roli przywódczej kadry kierowniczej w zakresie BHP. Ponadto w raporcie przedstawiono dobre praktyki w zakresie przywództwa, których promowanie może się przyczynić do pozytywnych zmian w zachowaniach odnoszących się do bezpieczeństwa. W kolejnym raporcie przyjrano się praktykom [w zakresie zaangażowania pracowników w kwestie związane z bezpieczeństwem pracy](#), natomiast w ramach innego badania przeprowadzono analizę dotyczącą sposobu promowania dobrych praktyk w dziedzinie [BHP za pośrednictwem całego łańcuchów dostaw](#).

Rozpoczęto również przygotowania do kampanii 2014 – 15, która będzie się koncentrowała na zagrożeniach psychospołecznych, a w szczególności na materiałach i narzędziach umożliwiających rozwiązywanie problemów związanych z tymi kwestiami. W 2012 r. Agencja przeprowadziła wśród krajowych punktów centralnych badanie sondażowe, w celu określenia rodzaju wsparcia, jakie należy im zapewnić w związku z prowadzeniem kampanii – wyniki tego badania zostały wzięte pod uwagę przy opracowywaniu produktów na potrzeby kolejnego przedsięwzięcia.

[Interaktywne narzędzie on-line do oceny ryzyka \(OiRA\)](#) umożliwia łatwe i bezpłatne przeprowadzenie oceny ryzyka, w szczególności mikro- i małym przedsiębiorstwom. Od momentu uruchomienia OiRA w 2011 r., Agencja rozszerzała funkcjonalność tego narzędzia, zwiększała jego przystępność oraz rozwijała społeczność skupioną wokół OiRA (organizując szkolenia i ustanawiając specjalny punkt informacyjny), a także promowała korzystanie z OiRA i jego dostosowywanie do potrzeb konkretnych sektorów przemysłowych. Obecnie trwają prace nad opracowaniem nowych modułów OiRA, poświęconych zagrożeniom psychospołecznym oraz pracy biurowej.

[Promowanie zdrowych miejsc pracy](#) wymaga od pracodawców wyjścia poza zakres odpowiedzialności, który spoczywa na nich na mocy prawnych zobowiązań w zakresie zdrowia i bezpieczeństwa. Wymaga też od pracodawców podjęcia próby poprawy stanu zdrowia pracowników. W 2012 r. opublikowano materiały dotyczące [działań na rzecz zdrowia młodych pracowników, promowania zdrowia psychicznego w miejscu pracy](#) oraz [kwestii rodzinnych i równowagi między życiem zawodowym a prywatnym](#). Wydano również biuletyny z serii E-fakty, wspierające minikampanię informacyjną, służącą podnoszeniu poziomu świadomości na temat szkodliwości dymu tytoniowego w środowisku pracy: „Miejsca pracy wolne od dymu. Wskazówki dla palących”, „Miejsca pracy wolne od dymu tytoniowego. Wskazówki dla niepalących”, „Miejsca pracy wolne od dymu tytoniowego. Tworzenie zdrowego środowiska pracy - wskazówki dla pracodawców”. Podsumowano również dwa przeglądy literatury koncentrujące się na czynnikach motywujących zarówno [pracodawców](#), jak i [pracowników](#) do brania udziału w programach promujących zdrowie

w miejscu pracy. Agencja, wraz z grupą ekspertów z tego zakresu prowadziła prace, których celem było rozszerzenie projektu o bardziej ogólne podejście do kwestii dobrego samopoczucia w pracy.

W ramach projektu dotyczącego [włączania BHP do programów nauczania](#), Agencja opublikowała [biuletyn z serii Facts](#), zatytułowany „Strategie szkolenia nauczycieli w kierunku edukacji na temat zagrożeń w środowisku pracy” oraz [studia przypadków](#) poświęcone dobrym praktykom w zakresie szkolenia nauczycieli w kwestiach dotyczących BHP, w tym również w nauczaniu na temat ryzyka.

W 2012 r. Agencja rozpoczęła przygotowania do wdrożenia pilotażowego projektu koncentrującego się na kwestiach bezpieczeństwa pracy pracowników w starszym wieku. Celem projektu, którego koszt oszacowano na 2 miliony euro, jest kształtowanie odpowiedniej polityki i dostarczanie przykładów strategii i dobrych praktyk, które mogą pomóc pracownikom w starszym wieku zachować dobry stan zdrowia. Zgodnie z przewidywaniami, projekt ma być realizowany do 2015 r.

2 Komunikowanie, informowanie i promocja

[Kampania „Zdrowe i bezpieczne miejsce pracy 2012 - 13”](#), zatytułowana „Partnerstwo dla prewencji”, została zainicjowana w kwietniu 2012 roku w Brukseli. Kampania koncentruje się na przywódczej roli kadry menedżerskiej w obszarze bezpieczeństwa pracy i na udziale pracowników w działaniach służących poprawie bezpieczeństwa i higieny pracy. W Brukseli odbyło się spotkanie gromadzące oficjalnych partnerów kampanii: wzięło w nim udział ponad 100 uczestników będących przedstawicielami wielu różnych organizacji. Dla wspierania krajowych punktów centralnych Agencja w dalszym ciągu wykorzystuje ECAP - europejski pakiet wspomagający prowadzenie kampanii. Wiele przedsięwzięć kampanii zostało przeprowadzonych podczas [Europejskiego Tygodnia Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy, który odbywał się](#) w październiku. Do kampanii przyłączyła się rekordowa liczba [86 oficjalnych partnerów](#). [Wszyscy zainteresowani](#) korzystali z przewodnika po kampanii i szeregu [materiałów promocyjnych](#) przetłumaczonych na 24 języki i udostępnionych nieodpłatnie. Konsorcjum Napo przygotowało [film](#) opowiadający o perypetiach popularnego rysunkowego bohatera Napo. Ponadto wśród materiałów informacyjnych na temat kampanii po raz pierwszy uwzględniono [aplikację na iPada](#), która cieszyła się dużym zainteresowaniem. W ramach [Konkursu Dobrych Praktyk](#) Agencja otrzymała około 50 wniosków konkursowych.

Przeprowadzono drugi [ogólnoeuropejski sondaż opinii publicznej dotyczący bezpieczeństwa i higieny pracy](#), w ramach którego ponad 35 000 obywateli z 36 państw europejskich wyraziło swoją opinię na temat aktualnych problemów, z którymi spotykają się w pracy. Wyniki sondażu potwierdzają zasadność szeregu działań podjętych przez Agencję, w tym też tych, które kładą większy nacisk na kwestie związane ze stresem w miejscu pracy.

Rok 2012 był [Europejskim Rokiem Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej](#). Agencja brała aktywny udział w inicjatywach związanych z obchodami tego roku, udostępniając informacje pomagające pracownikom dłużej utrzymać dobry stan zdrowia, umożliwiając im dalsze wykonywanie pracy. Inicjatywy te obejmowały opracowanie nowej [strony internetowej poświęconej starszym pracownikom](#) oraz opublikowanie artykułów: „Wspieranie aktywnego starzenia się w miejscu pracy” i „[Pracować lepiej i dłużej](#)”.

EU-OSHA wzięła udział w obchodach [Światowego Dnia Bez Papierosa](#), organizując kampanię pt. „[Miejsca pracy wolne od dymu tytoniowego](#)”. Agencja opracowała również materiały ułatwiające pracodawcom i pracownikom zrozumienie [nowych, stopniowo wprowadzanych w UE piktogramów, którymi są oznaczone zagrożenia związane z określonymi produktami chemicznymi](#).

Po raz czwarty z rzędu Agencja przyznała [nagrodę filmową „Zdrowe miejsca pracy”](#) na Festiwalu Filmów Dokumentalnych i Animowanych w Lipsku ([DOK Leipzig](#)).

EU-OSHA była zaangażowana w realizację projektu mającego na celu wprowadzanie podstawowej wiedzy na temat zdrowia i bezpieczeństwa w pracy do programów nauczania w szkołach podstawowych. W ramach projektu pt. „[Napo dla nauczycieli](#)” nauczyciele mogą skorzystać z wielu różnych pomocy naukowych udostępnianych on-line. Wspomniane pomoce (w tym plany lekcji i materiały wideo, przetłumaczone dotychczas na siedem języków) bazują na bohaterze rysunkowym o imieniu Napo, który w ciekawy sposób propaguje wiedzę na temat bezpieczeństwa i zdrowia.

Agencja prowadziła wiele działań o charakterze komunikacyjnym, zarówno na szczeblu UE, jak i na poziomach poszczególnych krajów. Uruchomiła nowy [projekt](#) dotyczący [współpracy z mediami](#), stanowiący uzupełnienie kampanii „Zdrowe i bezpieczne miejsce pracy”. Brała aktywny udział w konferencjach i wystawach organizowanych na szczeblu europejskim i międzynarodowym. Opracowała również strategię komunikacji on-line, zmieniła szatę graficzną strony internetowej oraz zintensyfikowała obecność w mediach społecznościowych: na [Twitterze](#), [Facebooku](#) i [LinkedIn](#).

EU-OSHA kontynuowała prace nad rozwijaniem współpracy z Dyрекcją Generalną ds. Przedsiębiorstw i Przemysłu Komisji Europejskiej, Agencją Wykonawczą ds. Konkurencyjności i Innowacyjności oraz z siecią [Enterprise Europe Network](#). Prowadziła również dalsze działania w zakresie badania potencjału mediów wizualnych jako środka promocji dobrych praktyk z zakresu BHP, rozbudowując swoją bibliotekę zasobów cyfrowych, zlecając wykonanie zdjęć i wspierając organizację wystaw fotograficznych związanych z tematyką BHP. Agencja kontynuowała także realizację programu wydawniczego, publikując w ciągu roku dziesięć nowych raportów, sześć przeglądów literatury, trzy biuletyny informacyjne, 11 biuletynów E-fakty oraz wiele artykułów i materiałów audiowizualnych.

3 Tworzenie sieci instytucji współpracujących i ich koordynacja

W omawianym roku poczyniono istotne postępy w obszarze tworzenia sieci instytucji współpracujących na szczeblu UE i na szczeblu międzynarodowym – zainteresowane strony zaangażowały się w opracowywanie nowego wieloletniego programu strategicznego Agencji. Informacje z obszaru bezpieczeństwa pracy były w dalszym ciągu upowszechniane wśród instytucji europejskich, partnerów w ramach europejskiego dialogu społecznego oraz wśród innych zainteresowanych stron.

Agencja kontynuuje prace nad przygotowaniem krajów kandydujących i potencjalnych krajów kandydujących do włączenia się w działania prowadzone na szczeblu ogólnoeuropejskim, na przykład przez organizowanie przedsięwzięć w ramach kampanii informacyjnych, a także przez tłumaczenie materiałów informacyjnych EU-OSHA na języki narodowe.

Biuro łącznikowe w Brukseli w dalszym ciągu reprezentowało Agencję w relacjach z wybranymi kluczowymi partnerami na szczeblu UE oraz w kontaktach z partnerami zaangażowanymi w dialog poświęcony kwestiom bezpieczeństwa i zdrowia w pracy, prowadzony między UE i Stanami Zjednoczonymi. Agencja zwiększa również swoje zaangażowanie w obszarze europejskiego dialogu społecznego, a także zacieśnia współpracę z sektorowymi komitetami ds. dialogu społecznego.

Europejska Agencja Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy (EU-OSHA) przyczynia się do uczynienia Europy bezpieczniejszym, zdrowszym i wydajniejszym miejscem pracy. Agencja bada, opracowuje i upowszechnia wiarygodne, zrównoważone i bezstronne informacje z zakresu bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia. Organizuje także ogólnoeuropejskie kampanie służące budowaniu zasobów wiedzy. Agencja została powołana przez Unię Europejską w 1996 r. i ma siedzibę w Bilbao w Hiszpanii; zrzesza przedstawicieli Komisji Europejskiej, rządów państw członkowskich, organizacji pracodawców i pracowników, a także czołowych specjalistów z każdego z państw członkowskich UE-27 i spoza tych państw.

**Europejska Agencja Bezpieczeństwa i Zdrowia
w Pracy**

Gran Vía 33, 48009 Bilbao, HISZPANIA

Tel. +34 94 479 4360

Faks +34 94 479 4383

E-mail: information@osha.europa.eu